

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del Magdalena Kimel
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016 r. w Gliwicach

sprawy W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 listopada 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż W. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 01 kwietnia 2009 roku do 13 lutego 2012 roku;

(-) SSR del. M. K.

Sygn. akt VIII U 995/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że W. M., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 kwietnia 2009 r do 13 lutego 2012r. W uzasadnieniu wskazano, że z informacji zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że od 01.03.2003 r ubezpieczony był uprawniony do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 12.12.2011r (które uprawomocniło się w dniu 14.02.2012 r),ubezpieczony został pozbawiony prawa do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek na okres 3 lat. Wymienione orzeczenie spowodowało ustanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy podniósł ponadto, że na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu Oddziału ustalono, że ubezpieczony został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 15.10.2005 r jako pracownik przez płatnika BP AGA-TUR Sp zo.o. w L.. Za okres 04/2009 do 07/2009 płatnik w złożonych za ubezpieczonego raportach

rozliczeniowych wykazał zerowe podstawy wymiaru składek, natomiast za okres od (...) brak jest za ubezpieczonego raportów rozliczeniowych bądź ewentualnego wyrejestrowania z ubezpieczeń.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się przywrócenia terminu do wniesienia odwołania i zmiany decyzji. W uzasadnieniu podniósł, że zaskarżona decyzja została mu doręczona po raz pierwszy w dniu 04.04.2016 r w trakcie rozmowy z pracownikiem ZUS A. G.. Wcześniejsze pisma w sprawie kierowane były na niewłaściwy adres, co uniemożliwiało mu udział w postępowaniu i dochowanie terminu do wniesienia odwołania.

Ponadto ubezpieczony podniósł, że faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w 2008 r, w związku z pojawieniem się problemów w spółce w której był zatrudniony na stanowisku Prezesa. W marcu 2008 r Zarząd spółki podjął decyzje o wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia dla zarządu. Zdaniem ubezpieczonego potwierdzeniem faktu, iż od początku 2009 r nie prowadził działalności gospodarczej jest dokumentacja podatkowa znajdująca się w Urzędzie Skarbowym w Z.. Podniósł, że od 01.04.2009 r bez jego wiedzy i woli były składane deklaracje VAT i podatkowe przez biuro księgowo, które wcześniej w jego imieniu prowadziło rozliczenia księgowe i składało deklaracje podatkowe. Ubezpieczony podniósł, że mimo wypowiedzenia umowy z dniem 31.03.2009 r biuro księgowo w dalszym ciągu składało deklaracje podatkowe w jego imieniu, które zawierały jedynie przeniesienia nadpłaconego podatku VAT. Oświadczenie podatkowe za 2009 r nie zostało złożone, a jedynie złożona została deklaracja zerowa VAT, która stwierdzała brak zobowiązań i należności rozliczenia VAT. Ubezpieczony wywodził, że w latach 2010-2012 były składane zeznania podatkowe zerowe (brak przychodów i kosztów), bądź zeznania nie były w ogóle składane w Urzędzie Skarbowym, co jego zdaniem dowodzi, iż działalności gospodarczej w tym okresie nie prowadził.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania, podnosząc, że odwołujący nie zgłosił w organie rentowym zmiany adresu do korespondencji, tym samym kierowanie korespondencji na adres (...)-(...) P., ul. (...) jest prawidłowe. Z ostrożności procesowej wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. M. dokonał zgłoszenia działalności gospodarczej na podstawie wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej nr (...) w dniu 19 lutego 2003 r . Zakresem prowadzonej działalności był handel oraz pośrednictwo handlowe. Ubezpieczony kupował i sprzedawał towary, usługi. Nie wynajmował pomieszczeń służących do prowadzenia działalności, gdyż przedmiot działalności tego nie wymagał. Nie zatrudniał pracowników.

W listopadzie 2005 r ubezpieczony kupił udziały w spółce (...) zo.o. w której powołany został na stanowisko Prezesa Zarządu. Pracę na stanowisku Prezesa Zarządu ubezpieczony wykonywał w ramach umowy o pracę. Wynagrodzenie za pracę kształtowało się na poziomie minimalnego wynagrodzenia. Dokumentacja osobowa i płacowa z okresu zatrudnienia w spółce (...) nie zachowała się.

Od stycznia 2009 r ubezpieczony nie prowadzi działalności gospodarczej. Zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej miało związek z problemami (...) spółki (...). Sytuacja w spółce był na tyle trudna, że ubezpieczony całą swoją uwagę musiał skupić na sprawach związanych z funkcjonowaniem spółki. Skoncentrowany na sprawach spółki nie zawiesił działalności gospodarczej, nie wykreślił działalności z ewidencji.

Ubezpieczony z dniem 31 marca 2009 r wypowiedział umowę firmie prowadzącej rozliczenia podatkowe – Doradca Podatkowy (...) B. K.. Próby kontaktu właścicielki biura z ubezpieczonym w sprawie dalszej współpracy okazały się bezskuteczne. Ostatnią fakturę Biuro (...) wystawiło w dniu 21 maja 2009 r, za którą nie otrzymało zapłaty.

Biuro (...), po wypowiedzeniu umowy o współpracy, jeszcze przez kilka miesięcy, bez wiedzy ubezpieczonego, składało w jego imieniu deklaracje podatkowe VAT 7.

W zeznaniach podatkowych PIT 36 L za lata 2010-2012 z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony wykazał zerowe przychody. Za rok 2009 r w Urzędzie Skarbowym nie odnotowano zeznania podatkowego PIT 36

L, tylko zeznanie podatkowe PIT 37 z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy. Za okres od 04/2009 – 06/2009 odnotowano miesięczne deklaracje podatkowe VAT 7, w których wykazano zerową podstawę opodatkowania do podatku VAT. Z dniem 05.08.2011 r ubezpieczony został wykreślony z rejestru podatników VAT czynnych.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 12 grudnia 2011 r ubezpieczony został pozbawiony prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres lat 3.

Zaskarżona decyzja wysłana została na adres ul. (...), (...)-(…) P.. Korespondencja wróciła podwójnie awizowana. Pod wymienionym adresem ubezpieczony mieszkał w okresie w którym prowadził działalność gospodarczą. Wydawane wcześniej decyzje ZUS-u, począwszy od 2011 r, dotyczące określenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczeni zdrowotne (decyzja z dnia 07.06.2011r, 23.08.2011r, 15.11.2011r, 16.01.2012 r, 12.01.2012 r, 11.04.2012r, 14.09.2012 r, 13.11.2012 r, kierowane były na adres zamieszkania ubezpieczonego: ul. (...), (...)-(…) Z.. Również prowadząc postępowanie wyjaśniające w niniejszej sprawie ZUS kierował korespondencje na (...) adres zamieszkania ubezpieczonego (pismo z dnia 13 marca 2014 r).

Ubezpieczony nie odebrał zaskarżonej decyzji, gdyż nie mieszkał w P., albowiem w 2012 r przeprowadził się do Z., informując ZUS o zmianie adresu. W dniu 08 kwietnia 2016 r w czasie spotkania z pracownikiem ZUS-u A. G. w sprawie wysokości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, powziął wiadomość o zaskarżonej decyzji. Otrzymał wówczas kopie decyzji.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta rentowe, dokumentacje złożoną do akt sprawy niekwestionowaną przez strony tj informację Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z., informację B. K. (k 36), zeznania ubezpieczonego W. M. (k 13).

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, który twierdził że w okresie wymienionym w zaskarżonej decyzji nie prowadził działalności gospodarczej, albowiem zeznania te były spójne, wyczerpujące i korelujące z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności z oświadczeniem złożonym przez B. K. prowadzącą Biuro (...), które współpracowało z ubezpieczonym, a która wskazała, że umowa o współpracy uległa rozwiązaniu w 2009r. Wprawdzie B. K. nie wskazała precyzyjnie daty rozwiązania umowy, jednak informacja przez nią udzielona nie pozostaje w sprzeczności z zeznaniami ubezpieczonego. W. M. zeznał, że okres wypowiedzenia umowy upłynął 31 marca 2009 r, natomiast B. K. oświadczyła, że w 2009r podejmowała bezskuteczne próby skontaktowania się z ubezpieczonym, ostatnią fakturę wystawiła 21 maja 2009 r, za którą nie otrzymała zapłaty. Ponadto z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. wynika, że za okres od 2010-2012 z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony wykazał zerowe przychody. Za rok 2009 r w Urzędzie Skarbowym nie odnotowano zeznania podatkowego PIT 36 L. Natomiast za okres od 04/2009 – 06/2009 odnotowano miesięczne deklaracje podatkowe VAT 7, w których wykazano zerową podstawę opodatkowania do podatku VAT.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego również w zakresie w jakim zeznał, iż zaskarżoną decyzję otrzymał dopiero w kwietniu 2016 r. Z akt ZUS wynika bowiem, że począwszy od 2011 r korespondencja kierowana była do ubezpieczonego na adres zamieszkania w Z., zatem ZUS został powiadomiony przez ubezpieczonego o zmianie adresu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że z zebranego materiału dowodowego wynika, że zaskarżona decyzja została skutecznie doręczona ubezpieczonemu dopiero w kwietniu 2016 r.

Zgodnie z treścią art. 477⁹. § 1 kpc, odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie,

lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia.

Kwestia doręczenia odpisu decyzji ma kluczowe znaczenie dla rozpoczęcia biegu ustawowego, miesięcznego terminu do wniesienia odwołania, ponieważ zgodnie z art. 477⁹ § 1 k.p.c. termin ten rozpoczyna swój bieg od dnia doręczenia odpisu decyzji. W przypadku braku skutecznego doręczenia odpisu decyzji wskazany wyżej ustawowy, miesięczny termin do wniesienia odwołania w ogóle nie rozpoczyna swojego biegu. W takiej sytuacji za datę doręczenia uznać należy dzień, w którym adresat faktycznie otrzymał decyzję lub się z nią zapoznał (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 09 października 2015 r., LEX nr 1842264, wyrok SN z dnia 18 marca 2015 r., I UK 271/14, LEX nr 1682200).

Zaskarżona decyzja wysłana została na nieprawidłowy adres tj. ul (...), (...)-(...) P.. Ubezpieczony pod tym adresem w dacie wydania decyzji nie mieszkał. ZUS posiadał informacje o aktualnym miejscu zamieszkania ubezpieczonego, gdyż od 2011 r korespondencje wysyłał na adres zamieszkania ubezpieczonego w Z. i ten adres w korespondencji z innymi instytucjami przywoływał. Doręczenie decyzji na adres w P. było nieprawidłowe i nieskuteczne.

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego oraz akty ustawowe z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych nie regulują zasad dotyczących doręczania decyzji organu rentowego. W tym zakresie należy się kierować regułami ustanowionymi w postępowaniu administracyjnym, ponieważ faza poprzedzająca postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter postępowania administracyjnego (por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 27 października 2009 r., II UK 81/09, OSNP 2011 nr 11-12, poz. 166). Decyzje w indywidualnych sprawach z tego zakresu wydaje organ rentowy, który stosuje przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 83 ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Fakt doręczenia pisma określonej osobie fizycznej w oznaczonym czasie i miejscu może być stwierdzony - zasadniczo - wtedy, kiedy jest pewne, że dotarło ono bezpośrednio do rąk adresata (doręczenie właściwe - art. 42 k.p.a.). Skuteczne - w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego - jest również tzw. doręczenie zastępcze, pod warunkiem spełnienia przesłanek określonych w art. 43 i 44 k.p.a. Kodeks postępowania administracyjnego rozróżnia zasady doręczania pism w zależności od tego, czy adresat pisma jest osobą fizyczną (art. 42-44 k.p.a.), czy też jednostką organizacyjną lub organizacją społeczną (art. 45 k.p.a.). Nie ulega przy tym wątpliwości, że osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, nie jest ani "jednostką organizacyjną", ani "organizacją społeczną". Osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą należy więc doręczać pisma w postępowaniu administracyjnym tak, jak każdej innej osobie fizycznej, zgodnie z dyspozycją art. 42 § 1-3 k.p.a. (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 czerwca 1997 r., I SA/Łd 417/96, LEX nr 29836; z dnia 17 listopada 1999 r., I SA/Gd (...), LEX nr 40146 oraz z dnia 6 maja 2010 r., (...) 594/09, LEX nr 603724;

Według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, osobom fizycznym (bezpośrednio do ich rąk) doręcza się pisma w ich mieszkaniu lub miejscu pracy (art. 42 § 1 k.p.a.). Jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, pisma mogą być również bezpośrednio doręczone tym osobom w lokalu organu administracji publicznej (art. 42 § 2 k.p.a.). Dopiero w razie niemożności doręczenia pisma w sposób określony powyżej, a także w razie koniecznej potrzeby, pisma doręcza się adresatowi "w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie" (art. 42 § 3 k.p.a.). Nie może ulegać wątpliwości, iż w świetle zasad określonych w art. 42 k.p.a. doręczenie pisma powinno nastąpić bezpośrednio do rąk adresata (por postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2011 r I UK 23/11 LEX nr 1106756)

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że odwołujący nie odebrał decyzji w 2014 r, albowiem decyzja wysłana została na nieprawidłowy adres. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony skutecznie odebrał decyzję dopiero w kwietniu 2016r. Zatem ubezpieczony dochował terminu do wniesienia odwołania.

Odnosząc się merytorycznie do oceny zasadności decyzji zważyć należy:

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.

Nr 137, poz. 887 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 12 ust. 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje - zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 94/08, Lex nr 960472; dnia 21 czerwca 2001 r., II UKN 428/00, OSNAPiUS 2003 Nr 6, poz. 158; z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 Nr 13, poz. 198; z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114).

Według art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013r., poz. 672 z późn. zm.) działalnością taką jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Ubezpieczony od dnia 01 marca 2003 r do 31 marca 2009 r faktycznie prowadził działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej. Zakresem prowadzonej działalności był handel i pośrednictwo handlowe.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczony w okresie objętym decyzją działalności gospodarczej faktycznie już nie prowadził. Z dniem 31 marca 2009 r wypowiedział umowę o współpracy z Biurem (...). Po tym okresie nie uzyskiwał żadnych dochodów z tytułu działalności gospodarczej. Z informacji nadesłanej przez B. K. wynika, że w 2009 r odwołujący nie reagował na zapytania dotyczące dalszej współpracy. Ostatnią fakturę wystawiła w maju 2009 r, za którą nie otrzymała zapłaty.

Ponadto z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Z. wynika, że za okres od 2010-2012 z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony wykazał zerowe przychody. Za rok 2009 r w Urzędzie Skarbowym nie odnotowano zeznania podatkowego PIT 36 L. Natomiast za okres od 04/2009 – 06/2009 odnotowano miesięczne deklaracje podatkowe VAT 7, w których wykazano zerową podstawę opodatkowania do podatku VAT.

Ubezpieczony od 01 kwietnia 2009 r, nie podejmował jakichkolwiek czynności w ramach działalności gospodarczej, nie uzyskiwał przychodów, nie wynajmował lokalu, nie zatrudniał pracowników, co dowodzi temu, iż jej nie prowadził.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

(-)SSR del Magdalena Kimel